

Ett hopp över alla gränser – kvällen i Paris

Berättelse

En kväll i augusti

Måndagen den 5 augusti 2024 sänkte sig skymningen över Stade de France strax norr om Paris. Inne på den väldiga arenan trängdes nästan 70 000 åskådare, och ljudet steg och sjönk i vågor. De olympiska spelen pågick för fullt, men många hade kommit denna kväll för en enda gren och en enda man: stavhoppet och Armand "Mondo" Duplantis. Han var 24 år gammal, född i Lafayette i den amerikanska delstaten Louisiana, men han tävlade för Sverige, sin mors hemland, och han var redan den bästa stavhopparen världen någonsin sett.

Guldet var redan vunnet

När de andra hopparna en efter en hade slagit i ribban stod det klart att tävlingen var avgjord. Mondo hade klarat 6,00 meter, en höjd som ingen annan nådde. Sam Kendricks från USA tog silver med 5,95 meter, och greken Emmanouil Karalis tog brons. Mondo hade därmed försvarat det OS-guld han vann i Tokyo tre år tidigare. Han kunde ha lagt staven ifrån sig, dragit på sig tröjan och firat. Segern var hans.

Men för Mondo var guldet inte slutet på kvällen, utan början på något större. Han gick fram till domarna och bad dem höja ribban till 6,25 meter. Det var en centimeter högre än hans eget världsrekord från tidigare samma år. Med andra ord: han tänkte försöka hoppa högre än någon människa någonsin gjort, inför en av idrottshistoriens största publik. Eftersom guldet redan satt säkert kunde han satsa fullt ut utan rädsla. Det enda han kunde vinna var historien.

Två misslyckanden

Det första försöket gick fel. Mondo sprang, planterade staven och sköt sig uppåt, men kroppen slog emot ribban, som föll till marken. Spänningen på läktarna steg. Det andra försöket slutade på samma sätt – ribban låg återigen i mattan. Nu hade han bara ett hopp kvar. Klarade han det inte, skulle kvällen ändå sluta i triumf med ett OS-guld, men världsrekordet skulle få vänta till en annan dag.

Det sista hoppet

Innan det avgörande försöket lade sig en märklig tystnad över arenan. Mondo ställde sig längst bort på banan, höll staven framför sig och fäste blicken på ribban högt där uppe. Han andades djupt. Då började publiken klappa i takt – först långsamt, sedan snabbare och snabbare – för att ge honom energi. Han nickade lätt, som om han svarade dem, och satte i gång.

Han sprang i full fart, planterade staven i lådan och lät den böja sig djupt under hans tyngd. I nästa ögonblick rätades den ut och slungade honom rakt uppåt. Högst upp vred han kroppen, drog in benen och pressade sig förbi ribban. Sedan föll han ner mot den mjuka mattan. Under en kort sekund vågade ingen andas, alla ögon låg på den smala ribban: skulle den ligga kvar eller falla?

Den låg kvar.

Ett ögonblick för historien

Arenan exploderade i ett jubel som hördes långt utanför murarna. Mondo kastade sig upp från mattan, knöt nävarna och skrek rakt ut i ren glädje. Han sprang ett ärevarv runt banan med den svenska flaggan om axlarna, medan blixtrar från tusentals kameror tände upp natten. Det var nionde gången han slog världsrekordet, och många minns det som de olympiska spelens vackraste ögonblick.

Det som gör scenen så speciell är inte bara höjden, 6,25 meter, utan vad den säger om mannen. Mondo hade allt han behövde – guld, äran, segern. Ändå valde han att riskera att misslyckas inför hela världen, bara för att se om han kunde nå ännu lite längre. Han ville inte bara vinna mot andra, utan flytta gränsen för vad en människa kan göra. Och kanske är det just det, snarare än medaljerna, som gör honom till en sådan stark förebild: viljan att alltid sträva efter nästa centimeter, även när man redan står överst på pallen.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
skymning	tiden när det börjar bli mörkt på kvällen
väldig	mycket stor
en gren	en sport eller del av en sport i en tävling
att avgöra	att slutligt bestämma vem som vinner
att försvara en titel	att vinna igen och behålla sin förstaplats
att satsa fullt ut	att ge allt man har
spänning	en stark känsla av oro och förväntan
avgörande	det som bestämmer hur något slutar
att plantera staven	att sätta ner staven bestämt i marken
en låda	den fördjupning i marken där staven sätts
att slunga	att kasta något med stor kraft
ett ärevarv	ett varv runt arenan för att fira
ära	respekt och beröm för något stort man gjort
en förebild	en person som andra vill likna

Läsförståelsefrågor

1. Vad hade hänt i tävlingen innan Mondo bad om en högre ribba?
 1. Tävlingen var avgjord och han hade redan vunnit guld.
 2. Han låg på andra plats.
 3. Tävlingen hade just börjat.
2. Vilka tog silver och brons i tävlingen?
 1. två svenska hoppare
 2. Sam Kendricks (USA) och Emmanouil Karalis (Grekland)
 3. det står inte i texten
3. Varför kunde Mondo "satsa fullt ut utan rädsla"?
 1. Han brydde sig inte om resultatet.
 2. Guldet var redan hans, så han kunde bara vinna på att försöka.
 3. De andra hopparna hade gått hem.
4. Hur många gånger misslyckades Mondo innan han klarade rekordhöjden?
 1. en gång
 2. två gånger
 3. tre gånger
5. Vad gjorde publiken precis före det sista hoppet?
 1. De var helt tysta hela tiden.
 2. De började klappa i takt för att ge honom energi.
 3. De lämnade arenan.
6. Vilken höjd klarade Mondo på sitt sista hopp?
 1. 6,00 meter
 2. 6,10 meter
 3. 6,25 meter
7. Stämmer påståendena med texten? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. Mondo föddes i USA men tävlar för Sverige.
 2. Det var första gången Mondo slog världsrekordet.
 3. Mondo sprang ett ärevarv med den svenska flaggan.
8. Förklara med egna ord vad som händer i kroppen och med staven under själva hoppet.
9. Varför valde Mondo att höja ribban i stället för att nöja sig med guldet? Vad säger det om honom? (inferens)

10. Texten säger att Mondo ville “flytta gränsen för vad en människa kan göra”. Vad menas med det? (inferens)
11. I slutet står att det kanske är viljan att “alltid sträva efter nästa centimeter” som gör honom till en stark förebild. Håller du med om att det är en bra egenskap? Motivera. (tolkning)

Facit

1. Tävlingen var avgjord och han hade redan vunnit guld.
1. Sam Kendricks (USA) och Emmanouil Karalis (Grekland)
1. Guldet var redan hans, så han kunde bara vinna på att försöka.
1. två gånger
1. De började klappa i takt för att ge honom energi.
1. 6,25 meter
1. ja b) nej (det var nionde gången han slog rekordet) c) ja
- Exempel på svar: Hopparen springer fort och sätter ner staven i lådan. Staven böjer sig djupt under hans tyngd och rätar sedan ut sig, så att den slungar upp kroppen. I luften vrider han sig och pressar sig förbi ribban innan han landar på mattan.
- Exempel på svar: Han ville inte bara vinna utan också göra något ingen gjort förut. Det visar att han är ambitiös, modig och vill testa sina egna gränser i stället för att nöja sig.
- Exempel på svar: Det betyder att han ville prestera något som ingen människa tidigare lyckats med, och därmed visa att gränserna för vad människan klarar kan flyttas ännu längre.
- Exempel på svar: Egna åsikter. Många tycker att det är en bra egenskap eftersom den driver en framåt, men någon kan också tycka att det är viktigt att kunna vara nöjd. Bedöm motiveringen.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten ger en fördjupad närbild av ett väldokumenterat ögonblick och kompletterar biografien. Den är skriven i preteritum. Öva gärna preteritum (sprang, böjde, slungade) samt bisatser med eftersom, innan och medan. Tema: mod, ambition, stöd från andra och viljan att flytta gränser.

Diskussionsfrågor

- Mondo hade redan vunnit men ville ändå riskera ett misslyckande för att nå något större. När är det klokt att ta en risk, och när är det bättre att vara nöjd?
- Publiken hjälpte Mondo genom att klappa i takt. På vilka sätt kan stöd från andra göra skillnad när man ska klara något svårt?

- Mondo misslyckades två gånger inför hela världen innan han lyckades. Hur hanterar du själv att misslyckas inför andra?
- Texten beskriver Mondo som en förebild. Vilka egenskaper tycker du gör någon till en bra förebild?
- **Skriv (4 meningar):** Beskriv ett tillfälle då du, eller någon du känner, fortsatte kämpa trots att det redan hade gått bra eller trots flera misslyckanden.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Armand Duplantis – https://en.wikipedia.org/wiki/Armand_Duplantis
- World Athletics, atletprofil – <https://worldathletics.org/athletes/sweden/armand-duplantis-14679502>
- Olympics.com: Mondo Duplantis – <https://www.olympics.com/en/athletes/armand-duplantis>
- European Athletics: World record 6.31 m i Uppsala – <https://www.european-athletics.com/home/news/world-record-duplantis-clears-6-31m-in- uppsala>
- European Athletics: Duplantis 6.25 m, OS-guld Paris 2024 – <https://www.european-athletics.com/news/duplantis-takes-paris-2024-gold-with-world-record-6-25m->

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Armand 'Mondo' Duplantis föddes 10 november 1999 i Lafayette, Louisiana, USA. Far amerikansk (Greg Duplantis, tidigare stavhoppare), mor svensk (Helena Hedlund). Han tävlar för Sverige sedan ungdomsåren. OS-guld i Tokyo 2020 (6,02 m) och Paris 2024 (6,25 m, världsrekord). Världsmästare utomhus 2022, 2023 och 2025. Han har slagit världsrekordet 15 gånger; det senaste, 6,31 m, sattes 12 mars 2026 i Uppsala. Smeknamnet 'Mondo' betyder 'världen' på italienska. Smärre osäkerhet: exakta detaljer kring framtida tävlingar efter juni 2026 kan ha ändrats.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.